

Cups de la Bauma o la Balma

Olvan

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: La Bauma
Emplaçament Camí d'Olvan a Ferreres, prop del Serrat Alt

Coordenades:

Latitud: 42.06094
Longitud: 1.89511
UTM Est (X): 408582
UTM Nord (Y): 4657133

Classificació

Número de fitxa 08144 - 155
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estat de conservació Regular
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 004A00003
Fitxes associades:
[La Bauma o la Balma](#)
[La bauma de la Bauma](#)
Autoria de la fitxa Busquets, J.; Cascante, P.; Sellés, C.; Serra, R.
Data de registre de la fitxa: dl., 23/09/2002 - 02:00
Autoria de la darrera revisió: Sara Simon Vilardaga
Data de la darrera revisió: dg., 07/03/2021 - 20:10

Descripció

Conjunt de d'elements excavats a la pedra en una codina situada prop del mas de la Bauma i de la bauma que segons la tradició oral fou habitada fins a la construcció de la masia, a finals del s. XVIII.

Al pla de la roca hi ha les estructures negatives excavades corresponents al follador i una tina, avui parcialment cobertes de terra i vegetació. El follador, on s'aixafava el raïm, es correspon amb una cavitat de plana circular de 1,35 m de diàmetre i 0,45 m de profunditat. Pel que fa a la tina és de planta circular, té un diàmetre de 2,00 m i una profunditat de 1,25 m; es calcula que la seva capacitat total és de 3.900 litres (COROMINAS, R.; COROMINAS, J.: 2017, pàg. 226-227).

A l'extrem est de la roca, al tall que conforma la mateixa codina, s'hi pot observar la part corresponent al rebaix on trobem el forat de la boixa i a la base dues piques de decantació esglaonades i connectades per un canal també picat a la roca. En el mateix pla de roca hi ha altres encaixos i un altre rebaix de planta circular que segons els germans Coromines podria correspondre a un espai per reservar aigua.

Observacions:

Segons els germans Corominas (COROMINAS, R.; COROMINAS, J.: 2017), referenciats en la bibliografia, es tracta d'una tina medieval; les referències i detalls de mesures han estat obtingudes a través de la mateixa font bibliogràfica.

Autoria de les imatges: Sara Simon, 2021.

Història

La Balma és un masoveria de Ferreres d'Olvan, la casa es va construir a finals del s.XVIII i va prendre el nom de la bauma veïna que, segons la tradició oral, fou durant molts anys habitatge. Des de la construcció de la casa l'antiga bauma es va fer servir com a corral de bestiar.

Els germans Ramon i Jaume Corominas Camps (COROMINAS, R.; COROMINAS, J.: 2017, pàg.164) exposen que, aquest tipus de vestigis de tines excavades a la roca, es localitzen en una franja geològica de territori molt específica, on trobem un tipus de codines fàcils de buidar i impermeables; de la zona objecte del seu àmbit d'estudi, concretament es situen en una franja que s'estén pel Baix Berguedà fins Navàs, al Bages, i Navès al Solsonès. El tipus de tina de la casa de la Balma correspon a les tines amb follador, formades per dos dipòsits circulars a tocar i comunicats; es consideren els tipus més antics d'establiments vinícoles d'aquesta tipologia de tines excavades a la roca. Tot i que la cronologia és incerta, consideren que podria tractar-se d'estructures d'època medieval. Segons apunten, podrien tenir els seus orígens a la baixa edat mitjana, quan també es podria haver generalitzat el seu ús, i fins als segles XV o XVI, període en que es comencen a substituir per tines amb brescat, sense follador. En aquest sentit, en època moderna, del segle XVI al XVIII, es generalitzarien les tines sense follador, les qual en el darrer període l'interior era cobert amb els coneguts cairons ceràmics amb acabat vidriat.

Bibliografia

COROMINAS I CAMP, R. i COROMINAS I CAMP, J. (2017): Premses, tines i trulls medievals al Berguedà, nord del Bages i part del Solsonès. Antics testimonis de com es feia el vi a l'edat mitjana. Berga i Manresa: Àmbit de Recerques del Berguedà i Centre d'Estudis del Bages.

